

628

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 września 2008 r.

w sprawie upamiętnienia ofiar „Golgoty Wschodu”

17 września, tak jak 1 września 1939 r., wyznacza jedną z najistotniejszych dat w najnowszej historii Polski. W tym dniu nasz kraj zaatakowała Rosja sowiecka, idąc w ślady niemieckiej III Rzeszy. Te wydarzenia zapoczątkowały cierpienia milionów obywateli Polski.

Na wschodzie Europy II wojna światowa przybrała szczególnie brutalny i ludobójczy charakter. Współpraca w ramach paktu Hitler—Stalin, a następnie wojna dwóch totalitaryzmów, narzucona narodom tej części kontynentu, budziły i prowokowały narodowe i etniczne konflikty. Spirala przemocy wciągała poszczególne narody i stała się źródłem cierpień, o których obowiązani jesteśmy pamiętać. Dlatego „Golgota Wschodu” to dzisiaj nie tylko symboliczne określenie tego tragicznego losu, lecz także spoczywające na nas zobowiązanie.

Pamiętać winniśmy przede wszystkim o ludziach, którzy padli ofiarą tamtego czasu, zarówno o tych, którzy zginęli i których zamordowano, jak i o tych, którzy przeżyli, doznawszy niewyobrażalnych prześladowań i cierpień. Pamiętamy o ofiarach zbrodni katyńskiej, o wywózkach w głąb Związku Sowieckiego, o przymusowej, wyniszczającej pracy w łagrach, o zbrodniach popełnionych w celach Łubianki, Łukiszek i Brygidek, o poszukiwanych do dzisiaj ofiarach tzw. obławy augustowskiej z 1945 r., o kaźni polskich Żydów od Ponar po Bykownię, o ofiarach dramatycznych mordów na tle narodowościowym od Wołynia

po Święciany. Pamiętamy o nich i o ich rodzinach, które przez wiele lat doświadczały udręki związanej z koszmarem przeszłości.

„Golgota Wschodu” to dzisiaj także wymóg pojednania. Jest ono trudne i wymaga poszanowania historycznej prawdy. A prawda o II wojnie światowej jest trudna nie tylko dla Rosjan i Niemców. Nie może być skrywana i powinna służyć nie otwieraniu, lecz zbliznianiu ran.

„Golgotę Wschodu” symbolicznie zapoczątkował pakt dwóch totalitaryzmów. Dla wielu Polaków trwała ona długo po zakończeniu wojny. Do 1989 r. prawda o niej była tłumiona i fałszowana. Dziś mamy obowiązek mówić o niej głośno i wyraźnie całej Europie i całemu światu.

W roku 2009 mija 70 lat od wybuchu wojny i początków „Golgoty Wschodu”. Będzie to czas szczególnie intensywnych dyskusji o tragicznych wydarzeniach minionego wieku. Prawda o przeszłości wiąże się z czasem teraźniejszym i kształtuje przyszłość.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że pamięć o 17 września 1939 r. ma wielkie znaczenie nie tylko dla polskiej, ale i dla europejskiej pamięci historycznej.

Marszałek Sejmu: *B. Komorowski*